

Staffan Heimerson räddar SVENSKA DAGBLADET

Det är något som gör morgonen i Sydney bättre än morgonen i Stockholm. Kan det vara silverdiset över hamnen? Eller beror det på att morgonfrukten är en pawpaw? Kan det vara cheddarn från Tasmanien? Nej. Det är morgontidningen.

Det finns statistik som säger att svensken i genomsnitt ägnar sin Dagens Nyheter eller sitt Svenska Dagbladet arton minuter. För att bläddra genom två-tre sektioner, kolla rubrikerna, låta blicken löpa över annonserna, sätta tänderna i ett ledarstick och se efter vad som om kvällen ska visas på tv behöver svensken arton minuter.

JAG FINNER NU i min nya värld att jag morgon efter morgon läser min The Australian i mera än en timme.

Varför, frågar ni kanske, läser karlen en australisk tidning under fyra gånger längre tid än han läser Svenska Dagbladet? Är det för att han har svårt med språket? Eller är australisk politik viktigare för honom än svensk? Eller är det bara som han mallar sig?

The Australian är Australiens enda rikstidning. Den är uppmärksam och highbrow. Oförskräckt vänder den sig till eliten inom kultur, utbildning, ekonomi och politik. Det låter som Svenskans programförklaring. Den har knappt 140000 i upplaga. Men Rupert Murdoch, som startat den och äger den, har i personalen en anställd som kontrollerar att inkomsterna är aningen större än utgifterna. Den har i de stora städerna, Sydney och Melbourne, svår konkurrens från rika, välmatade lokaltidningar, som dominerar annonsmarknaden; de är som Dagens Nyheter och Göteborgs-Posten.

Vad är det då som får mig läsa så länge vid frukosten? Attityden. The Australian följer brittisk kvalitetsjournalistikens credo: en tidning ska vara som en förlängning på en elegant middagskonversation. Där Svenskans i rubriker och stilistik är ängslig och trubbig är The Australian estetiskt redigerad, vasst och vitsigt formulerad. Det märks att redaktionen har roligt medan den gör sitt jobb.

Framför allt: Den skriver kort. Den vet sanningen i klyschan: "Om en story behöver fler än femhundra ord för att berättas är det inte en story." Essen i australisk politisk och ekonomisk journalistik kommenterar och analyserar på nyhetsplats. Men regeln för dem alla gäller: Max tvåtusen tecken. Insändarna är två rader långa gnistrande juveler.

POLITISKT LEVER DEN I gränslandet mellan liberal och konservativ – men med modern framtoning. Den har mentalt gått in i IT-åldern, den gillar tidens privatkonsumtion, den är etablissemang utan respekt för knarrhökar av den typ som hänger vid Östermalmshallen och ondgör sig över ungdomens språk.

Nu när Svenska Dagbladet än en gång – och som vanligt – befinner sig i kris – ägaren Schibsted famlar, redaktionsledningen fumlare, upplagan sjunker, förlusten ökar och talangens glöd har falnat – finns skäl att skicka en receptiv ung tidningsmakare ett varv runt jorden för att snappa hur modern kvalitetspress resonerar och går tillväga.

När mannen är tillbaka i Marieberg lämnar han in ett förslag till ÅTGÄRDSPROGRAM:

- 1) Lagg ner Samtider. Med sin högfärd och obegriplighet är avdelningen motsatsen till journalistik.
- 2) Anställ tre–fyra välskrivande, folkliga reportrar: Per Svensson, Lena Mellin, Åke Stolt, som bryter upp från skrivborden och med humor och hjärta skildrar nuet och Sverige. Det var på det viset, med skrivaren Gits Olsson, som tidningen räddades på sjuttioalet.
- 3) Skapa ett stall fria kolumnister, typ Jan Guillou, Harry Schein och Kerstin Hallert. Det ger näring för själen och markerar att det är högt i tak.
- 4) Halvera antalet ledare. Publicera bara ett kåseri per dag. Minska längden på Idag-sidans kvackarartiklar. Gå tillväga på samma sätt på samtliga avdelningar. Tryck nyhetsartiklar på förstasidan i stället för sammandrag.
- 5) Åtgärden lösgör femtio procent av tidningens papper till nya projekt. De resurserna ska användas till att göra en ny, tjock sektion, helst i tabloidformat, med ett ämne för varje veckodag: måndag Privatekonomi; tisdag IT; onsdag Medicin och Forskning; torsdag Utbildningssamhället; fredag Medier; lördag Kulturlivet, söndag Världen.
- 6) Utforma löpsedlarna så att de säljer lösnummer. En dag kanske arton minuter blir i minsta laget.

Staffan Heimerson (sheimers@pp.eunet.se) är författare och journalist i Sydney.